תלמוד ירושלמי · מפרשים · גליוני השס · נזיקין

גליוני השס על ירושלמי בבא קמא

רבי יוסף ענגיל

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

גליוני השס על ירושלמי בבא קמא

רבי יוסף ענגיל

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/גליוני-השס-על-ירושלמי-בבא-קמא/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161422 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
פרק ב 4
הלכה ה 4
פרק ג 4
הלכה ג 4
הלכה י 4
פרק ד 4
הלכה ג 4
הלכה ט 5
פרק ה 5
הלכה ה 5
הלכה ו 5
הלכה ח 5
פרק ז 5
הלכה ג 5
הלכה ד 6
פרק ח 6
הלכה א 6
הלכה ב 6
פרק ט 7
הלכה א 7
הלכה ה 7
פרק י 7
הלכה ה 7

פרק א

הלכה א

תולדות הקרן נגיחה נגיפה נשיכה רביצה בעיטה כו'. נ"ב נזכר ירושלמי שבת פ"ז ה"ב השור זה הקרן נגיחה ודחיפה אב תני ר' חיי' נשך רבץ בעט תולדות לקרן:

נעשה עיקר טפילה. נ"ב כל' זה בירושלמי ערלה פ"ב ה"ג, נזיר פ"ד ה"א:

הלכה ב

מקבל עליו ההתריי' בדעת זו. נ"ב כל' זה ירושלמי נזיר פ"ו ה"ד:

דמר ר' אמי בשם ר' לעזר שמירת נזקין כשמירת קניין. נ"ב לקמן פ"ד ה"א ע"ש:

רש"א אחד ק"ק כו' ר' הונא אמר אחד קדשים כשירין כו'. נ"ב ירושלמי שבועות פ"ו ה"ו:

פרק ב

הלכה ה

אפיק פלטירה בפורה כו'. נ"ב ע' תיבת פלטירה בירושלמי ב"מ פ"ג ה"ז בר נש דיהב וחבירי' פליטורין בשוקא כו':

פרק ג

הלכה ג

ולמה לינן פתרין לה כר' יוסי בי ר' יודה דאמר ג' שהן סמוכין לרשות כרשות. פי' ג' טפחים שהן סמוכין כו' ע' תוספתא המובאה במראה הפנים ד"ה כר' יוסי ונ' דגירסת הירושלמי בתוספתא הוא או עד שירחיק מן הכותל ג' טפחים שיהלך אדם ע' ירושלמי עירובין פ"א ה"ג דג' טפחים הוא כדי עברת אדם:

הלכה י

והתנינן שורו שורו צריך את האפר. פי' בתמי' הא בשור אין שייך צריכות לאפר וא"כ אדם דומי' דשור נמי אפי' באין צריך חייב וקשיא לר' יוחנן ונשאר בקושי' ובירושלמי שבת פ"ב ה"ה יש תי' על הקושי' ע"ש:

פרק ד

הלכה ג

א"ר לא לא על הדא כו'. כצ"ל ה"ה (ט"ו א') חד אמר כו', נ"ב פי' דתשלומי תם מכונים תוספת דעיקר החיוב הוא רק במועד דכבר אייעד תורי' והי' לו לשומרו ותשלומי תם

נדמים לתוספת על עיקר החיוב ותרוייהו ס"ל דעם דאימעוט מל' סלעים מ"מ משלם שויו ואך דבהא פליגי דחד אמר דרק אם שיווי העבד עד ל' סלעים הוא דמשלם שויו בתם משא"כ אם שויו יותר מל' סלעים משלם רק ל' סלעים שלא תהא תוספת היינו תשלומי תם יתירה על העיקר תשלומי מועד שאילו הי' מועד לא הי' משלם רק ל' סלעים וחרנה אמר דמשלם כל נזקו ואפי' שוה יותר מל' משלם יותר כל כמה שהוא שוה [והל' דכאן לא תהא תוספת יתיר' על העיקר כמוהו בירושלמי עירובין פ"ה ה"א ע"ש]:

הלכה ט

כל שמירה שאמרה תורה אין משערין אותו אלא בגופו לפיכך כו' עד ואם לאו חייב. נ"ב כזה בירושלמי שבועות פ"ח ה"א שמיר' שנא' בשומר שכר אין משערין אותו אלא בגופו לפיכך כו' עד ואם לאו חייב:

פרק ה

הלכה ה

ניחא בשן ועין. נ"ב נ' דצ"ל להיפוך ניחא בעין ושן פי' ניחא בעין דאשמעי' דאין יוצאין בעין, ושן בתמי' מה זה ששנה בשן הא הוא דבר דלא משכחת לי' כלל דאין שן לעובר ול"ל להשמיענו דבר שאינו במציאות כלל:

הלכה ו

מהו שיעשה את העומק כגובה. נ"ב צ"ל "הגובה כעומק" תחת "העומק כגובה" ולפי של' זה העומק כגובה פליג הירושלמי דלא דמי ישנו בירושלמי בכמה דוכתי ע' ירושלמי עירובין פ"ט ה"א אוף אנא אית לי עמוק כגובה ושם פ"י ה"ז אין את רואה עמוק כגבוה ובירושלמי כלאים פ"ה ה"ג אין אתם מודים לי שעמוק כגבוה וכזה עוד בכ"ד נשתרבב הל' הזה גם לכאן וכמו שהוא רגיל כזה בירושלמי אבל באמת צ"ל כאן להיפוך גובה כעומק:

הלכה ח

א"ר יוחנן ואנא דאייתיתי' מן דבית לוי. נ"ב כל' זה ירושלמי ב"ב פ"ד ה"ד

פרק ז

הלכה ג

א"ר זעירא הדא אמרה כו'. נ"ב ירושלמי ב"ב פ"ג ה"ו:

הלכה ד

מילתי' דר"ל אמרה מכירה כפדיון אמר ראוי הוא לפדותו ולאוכלו. נ"ב נ' דצ"ל פדיון כמכיר' תחת מכירה כפדיון וה"פ דמילתי' דר"ל הנ"ל אמרה דמדמה פדיון למכיר' מסברא לולי הראי' מהמשנה דמקדיש אינו כמוכר וע"ז דבשלמא במכיר' ראוי הוא לאכילה להמוכר וע"כ כשמוכרו ה"ל המכירה החשבה וקובע ומשא"כ פדיון הקדש לפני הפדיון אין ראוי לאכילה לשום אדם ואפי' להקדש אינו ראוי וע"כ ה"ל הפדיון רק היתר איסור האכילה ואין לו תורת מכירה וכך הוא ראוי ועומד רק לפדותו כדי לאכלו וע"כ ה"ל הפדיון רק היתר איסור ואין כאן החשבה וא"צ כאן לראי' ממקדיש דאפי' הי' מקדיש ג"כ נחשב מכיר' היינו משום דראוי למקדיש לאכילה בלא ההקדש וכשמקדישו ה"ל כמכיר' ומשא"כ פדיון הקדש דזולת הפדיון אינו ראוי לאכילה כלל ה"ל הפדיון רק היתר איסור האכילה ואין כאן תורת מכיר' והחשבה כלל ותיבת אמר רגיל בירושלמי עד"ז והכוונה שיש לומר ולסתור דמיון ר"ל מפאת דבפדיון ראוי הוא לפדותו ולאוכלו היינו דצריך הפדיון עבור גוף היתר האכילה וכנ"ל:

פרק ח

הלכה א

תני בן עזאי אומר נותנין נכאי מזון. פי' דבעת חליו אין אוכל כל כך כמו בבריאותו וא"כ מרויח מיעוט האכילה וע"כ מנכין זה להחובל מחיוב תשלום השבת וע"ז הקשה הירושלמי מהו נכאי מזון כו' היינו דאין כאן ריוח כלל דנהי דבחליו אוכל מעט מבבריאותו מ"מ אותו המעט אוכל דברים יקרים יותר בדמים דבבריאות הי' אוכל טלופחין וירק שהם בזול ועתה צריך לאכול בצים ותרנגולים שיקרים יותר [ותיבות ומה דו אמר יהבין לי' צריך למחוק ונשתרבבו מלעיל] א"ר יוסי כו' היינו דמקשה ג"כ על בן עזאי דנהי דבחליו אוכל מעט מ"מ אחר שיבריא אז יאכל יותר מרגילותו להשלים מה שחסר בחליו כמו הרומיי כשנחלה ונתרפא לא נפיק לקרבא עד דייכול יותר כפי מה דחסר בחליו ימים בימים להשלים כחו וגוף הך דבן עזאי הוא גם בבבלי ב"ק נ"ט א' בן עזאי אומר נכי מזונות עש"ה וע' ירושלמי כתובות פי"ב ה"א חלתה במי שנישאת היינו דאף דבחלי' אין אוכלת מ"מ משלם דמי מזונות וזה לכאורה דלא כדמקשי כאן אדבן עזאי דאין ריוח מזונות מחמת החולי ויש ליישב ואין להאריך:

הלכה ב

חידוש חידש הכתוב כו'. נ"ב ע' ירושלמי נזיר פ"ט ה"ה חידוש מקרא הוא שיתן ע"ש:

פרק ט

הלכה א

אמר הא אמירה. נ"ב כצ"ל וכזה בירושלמי סנהדרין פ"ד ה"ה ושם פ"ו ה"א ועוד בכ"ד בירושלמי:

הלכה ה

מ"ט דר' יודן שלא נתכוון המוכר לזכות אלא דבעל המעות כו'. נ"ב ע' ירושלמי דמאי פ"ו ה"ח מתניתי' דר' יוסי כו' עש"ה כולה סוגי':

מעתה אפי' כו'. נ"ב עמ"ש על הירושלמי דכאן בגליון הירושלמי שבועות פ"ב ה"ה ד"ה וקסמי' בידי':

אמר לו לא עלת כו'. (כצ"ל). נ"ב והתנינן מעריך כיון שאמר ערכי עלי לא קבע לעצמו אלא נ' סלע (כצ"ל) פי' דבשלמא מקדיש נכסיו יש לומר שלא הי' דעתו להקדיש כסית שלקח עבור אשתו ובניו אבל מעריך הרי אין לו עניין כלל להחפצים שלו דהוא רק קבע לעצמו חיוב נתינת נ' סלע ואם אין נותן הגיזבר גובה אותם מחפציו וא"כ מדוע לא יגבה מכסות אשתו כו' אם הוא שלו ומשני כאומר (כצ"ל) ערכי עלי ע"מ כו' פי' דגם במעריך נעשה כאומר ערכי עלי ע"מ כו' דאנן סהדי דכך דעתו וע"כ נעשה כאומר כך ומייתי ראי' דבמתנה כזה מהני מהך דר' נסא כו' דאמר כאן להדיא האומר ערכי עלי ע"מ כו' ר' יהושעי' כו' זאת אומרת שאין שמין כו' דבר תורה כו' דאילו הי' השומא דבר תורה הו"ל מתנה על מה שכתוב בתורה ונא הי' ראוי לתנאו להועיל וע' תוס' ר"ה ו' א' ד"ה על מנת עש"ה:

פרק י

הלכה ה

מהו דיימר לו נתייאשתי. פי' כבר נתייאשתי מחמורי ונתחייבת בתשלומיו ומה שזכיתי בו עתה אני רק כזוכה בחמור של הפקר אחר ואינך נפטר מכח זה מתשלומין נשמעינה כו' והיינו דלר"ל דאם צווח ואומר שאינו מתייאש באמת אינו יוצא מרשותו וא"כ מה שבאינו צווח אם זכה בו אחר אין נאמן לומר לא נתייאשתי להוציא היינו רק דלא מהימנינן לי' להוציא ואמרי' דנתייאש אבל כיון דבאמת אם אינו מתייאש אינו יוצא מרשותו לכן להיפוך ג"כ אין נאמן כאן לומר נתייאשתי דיכול אידך למימר לי' איני מאמינך ושמא לא נתייאשת ולא יצא חמורך מרשותך מעולם ואיני חייב בתשלומין וא"א לך להוציא ממני ומשא"כ לר' יוחנן דס"ל דאפי' צווח לא מהני דבטלה דעתו וחזקה

מייאש הוא והיינו דהוא ייאוש ממילא כיון שדרך הכל להתייאש בכך וע"כ כאן וודאי יצא מרשותו דמאליו הוא ייאוש ואפי' לא נתייאש בלבו מ"מ הוא ייאוש ממילא ואין יכול אידך למימר לי' שמא לא נתייאשת דאפי' לא נתייאש הוא ייאוש ממילא והוא זוכה רק משל הפקר ושפיר צריך לשלם לו: